

IZVEŠTAJ O NAPRETKU SPORAZUMA

SEPTEMBAR 2015. GOD.

Sadržaj

Predgovor.....	3
Uvod.....	4
Sporazum 2, 14 maj 2015	7
1. POLICIJA I CARINA	11
Etnička ravnoteža u institucijama za sprovođenje vladavine prava	11
Međuetnička krivična dela.....	11
Policijski inspektorat Kosova	12
Saradnja između PK i Javnog tužilaštva	13
PK u severnom delu Kosova	14
Upravljanje granicom.....	14
Kontrola zelene granice	16
Zaštita svedoka	17
2. PRAVOSUĐE.....	18
Etnička ravnoteža u kosovskim pravosudnim institucijama.....	18
Popravna služba Kosova	19
Pritvorni centar u Mitrovici	21
Sudski savet Kosova i Tužilački savet Kosova	21
Borba protiv korupcije.....	24
Kosovska agencija za imovinu	26
Posebna komora Vrhovnog suda.....	26
3. SPROVOĐENJE DIJALOGA.....	28
Matične knjige.....	28
Sloboda kretanja.....	29
IUG	29
Integracija struktura bezbednosti	29
Pravosuđe.....	29
Jedinica PK za verska i kulturna dobra.....	29
Spisak akronima i skraćenica.....	31

Predgovor

Nakon što je mandat EULEX-a obnovljen juna 2014. godine, Misija i Specijalni predstavnik EU na Kosovu (SPEU)/Kancelarija EU na Kosovu, tesno su radili sa kosovskim institucijama vladavine prava kako bi se saglasili oko „zajedničkog plana rada“ koji bi trajao do juna 2016. godine - do kraja postojećeg mandata EULEX-a. Ovo je dalo dodatnu energiju našem zajedničkom radu na polju jačanja vladavine prava na Kosovu. Plan rada je podržan političkom posvećenošću svih triju zainteresovanih strana - kosovskih organa vlasti, SPEU/Kancelarije EU i EULEX-a - kroz zaključivanje „SPORAZUMA 2“ 14.05.2015. godine, čime je iznova potvrđena naša posvećenost na koju smo se obavezali prvim SPORAZUMOM, postignutim novembra 2012. god.

Potvrđujemo dostignuća Kosova otkada je zaključen prvi SPORAZUM. Ovaj izveštaj ukazuje na doprinos stručnjaka za vladavinu prava koji su uložili svoje napore da bi se dostigli ambiciozni ciljevi iz ovog SPORAZUMA, kao i na naporan rad Kosova da se zadovolje uslovi u procesu vizne liberalizacije, njegovom nastojanju da se priključi EU i u jačanju vladavine prava na Kosovu kroz stalne reforme.

Ali jednako priznajemo da je potrebno još napretka kako bismo postigli ciljeve koje smo zajedno postavili. Stoga, potvrđujemo našu čvrstu posvećenost tome da se otklone nedostaci koje smo utvrdili izdvajanjem neophodnih resursa i daljim poklanjanjem pažnje našem radu kako bi se postigli zajednički ciljevi vladavine prava koji su postavljeni u SPORAZUMU.

Bitan cilj našeg Zajedničkog koordinacionog odbora za vladavinu prava je da se obezbedi da kosovske institucije vladavine prava poseduju neophodne kapacitete kada EULEX završi sa svojim radom. Zbog toga je toliko važno primeniti sve mere iz Sporazuma - ciljeve oko kojih smo se saglasili. Jednako tome, završetak šest mapa puta koje smo podržali 2014. godine mora da ostane prioritet dok nastoje da unaprede određene tehničke oblasti koje su od posebnog značaja za strukture vladavine prava. Njihova primena je naišla na docnju, ali su kosovske institucije izrazile posvećenost tome da pojačaju napore kako bi se postigli svi ciljevi koji su usaglašeni.

Važan posao je obavljen u borbi protiv političkog mešanja u vladavinu prava. Uvedene su određene sadržajne promene - nedavno su izmenjeni važni zakoni u vezi sa pravosuđem - ali je potrebno još toga uraditi. nastavice svoje tesno partnerstvo preko Zajedničkog koordinacionog odbora za vladavinu prava kako bismo negovali nezavisnost pravosuđa.

Ministar pravde Kosova

Hajredin Kuçi

Specijalni predstavnik EU na
Kosovu/šef Kancelarije EU na
Kosovu

Samuel Žbogar

Šef Misije vladavine prava
Evropske unije na Kosovu

Gabriele Meucci

Predsedavajući Sudskom savetu Kosova

Enver Peci

Predsedavajući Tužilačkom savetu Kosova

Aleksandër Lumezi

Uvod

Vladavina prava je uvek bila u središtu odnosa između EU i Kosova. Tokom poslednjih nekoliko godina, EULEX, kao i SPEU/Kancelarija EU, pružao je veliku podršku Kosovu u njegovom napretku ka održivim, multietničkim i nezavisnim institucijama vladavine prava slobodnim od političkog mešanja, kao i putu Kosova ka integraciji u EU.

Priznajući potrebu da i dalje koordinišu svoje planove rada, EU i institucije Kosova složili su se formalno oko niza ciljeva za njihovu saradnju oko stvari u vezi sa vladavinom prava. SPORAZUM, koji su novembra 2012. god. zaključili kosovski ministar pravde, specijalni predstavnik EU/šef Kancelarije EU i šef Misije EULEX, postao je politički sporazum kojim se obavezuje ovaj zajednički poduhvat. SPORAZUM ima 12 konkretnih ciljeva; oni će se postići kroz primenu 24 mera iz SPORAZUMA. Svaka strana se obavezala da dodeli neophodne resurse i da dodatno usmeri pažnju u svom radu u cilju postizanja tih ambicioznih ciljeva.

Produžetak mandata EULEX-a juna 2014. god. obezbedio je priliku da se sagledaju dostignuća Kosova u pogledu postizanja ciljeva iz SPORAZUMA, te da se zadovolje uslovi u procesu vizne liberalizacije za Kosovo i želje za priključenjem EU.

Nakon konsultacija i kasnijeg sporazuma na radnom nivou oko zajednički definisanih ciljeva za vladavinu prava, SPORAZUM 2, zaključen maja 2015. godine, iznova potvrđuje političku posvećenost Kosova da radi u pravcu ciljeva koji su postavljeni. Konkretno aktivnosti i ciljeve 20 mera iz SPORAZUMA povezuju na takav način da se mogu oceniti primenom osnovnih kriterijuma. Kosovski organi vlasti, SPEU/Kancelarija EU i EULEX svakog dana rade zajedno na postizanju tih ciljeva.

SPORAZUMOM se podržava, ali ne zamenjuje, drugi važan rad koji EU obavlja na Kosovu, posebno u procesu integracije Kosova u EU, u vezi sa vladavinom prava.

Zajednički koordinacioni odbor za vladavinu prava

Zajednički koordinacioni odbor za vladavinu prava, kom zajedno predsedavaju ministar pravde, specijalni predstavnik EU/šef Kancelarije EU i šef Misije EULEX, i dalje je glavni forum za raspravu na temu vladavine prava i nadziranje primene SPORAZUMA.

Da bi ZKOVP bio efikasniji, uslovi rada su revidirani kako bi njegovo uređenje postalo manje: umesto velikog broja učesnika kao ranije, ZKOVP sada obuhvata troje predsedavajućih, kao i predsedavajuće Sudskom savetu Kosova i Tužilačkom savetu Kosova, uz mogućnost da se pozovu i druga zainteresovana lica, u zavisnosti od tema na dnevnom redu. Ovakvo uređenje omogućava usredsređeniju i otvoreniju raspravu.

ZKOVP će podržati napore Kosova za postizanje standarda vladavine prava koji su potrebni u procesu približavanja EU i kako bi se uspostavile institucije vladavine prava koje su u potpunosti funkcionalne i koje imaju dobre resurse, a koje su slobodne od političkog mešanja. U tu svrhu, od presudnog značaja za Kosovo je puna primena šest mapa puta - zajednički usaglašeni planovi i rokovi za postizanje cilja - podržanih u ZKOVP poslednjih godina, kako bi svoje kapacitete dovelo do nivoa koji je potreban za njegova nastojanja da se priključi EU.

ZKOVP je nastavio i da raspravlja o tome kako rešiti izazove u pogledu održavanja nezavisnosti pravosuđa. ZKOVP je uspostavio radnu grupu koja će ispitati načine da se to unapredi. Iako su nedavno uvedene promene u važnim zakonima u vezi sa vladavinom prava, u praksi je potrebno uraditi još toga.

Mape puta ZKOVP

Nedovoljan broj službenika i dalje je ometao mape puta za uspostavljanje drugog žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu (KPA) i za Posebnu komoru Vrhovnog suda (PKVS) o stvarima u vezi sa Kosovskom agencijom za privatizaciju. Nedovoljan broj odgovarajućih sudija za ove dve institucije smanjio je njihovu sposobnost da obavljaju i završe svoje očekivane planove rada, dok zapošljavanje usaglašenog dodatnog pomoćnog osoblja još uvek nije počelo. Uprkos naporima uložnim u rešavanje problema, nikakvo rešenje nije pronađeno za više od dve godine nakon što su mape puta podržane.

Određeni napredak je primećen kod Jedinice za pratnju zatvorenika iz Pritvornog centra u Mitrovici. Uticaji hroničnog nedostatka službenika u jedinici biće delimično smanjeni integracijom 25 bivših službenika srpske Civilne zaštite, koji će biti raspoređeni u pritvorni centar. Međutim, problemi oko održavanja vozila i nedostatka municije - što narušava mogućnost obuke za korišćenje vatrenog oružja - i dalje daju povod za zabrinutost. Neophodno je završiti postupke za rešavanje tih problema.

Uprava za zaštitu svedoka (UZS) Policije Kosova sada ima dovoljno zaposlenih službenika. Konačni postupak nabavke celokupne opreme koja je potrebna Upravi biće završen nabavkom sistemskog softvera za upravljanje svedocima, a koji će obezbediti WINPRO II, projekat koji finansira EU u vidu podrške UZS. Podzakonska akta koja se odnose na potpuno uspostavljanje UZS izrađena su, a ZKOVP će sada raditi na promovisanju usluga koje Uprava pruža među tužiocima na Kosovu.

Preduzeti su početni koraci u mapi puta za Odeljenje za sudsku medicinu (OSM); kosovski organi vlasti su završili nacrt zakona, koji sada čeka na raspravu u Skupštini. Ovim zakonom bi se OSM pretvorilo u centralno telo državne uprave i postalo nezavisni pravni subjekat koji je podređen neposredno ministru pravde. Dva nedavno angažovana forenzička antropologa pohađaju specijalističku obuku i nastavlja se uređivanje toksikološke laboratorije: Oprema koju je finansirala EU omogućiće razvoj kvantitativnih metoda testiranja na drogu i alkohol od septembra 2015. god.

U vezi sa mapom puta za istragu i krivično gonjenje ratnih zločina, ostvaren je napredak u smislu angažovanja službenika Policije Kosova i Kancelarije specijalnog tužilaštva Kosova (KSTK) u sektoru za ratne zločine, međutim, potrebno je uraditi još toga. Takođe, određeni broj drugih ciljeva iz mape puta još uvek nije ostvaren. Stoga, radna grupa nadležna za nadgledanje ove važne mape puta nedavno je nastavila sa svojim radom.

Kopija: ZAJEDNIČKI ODBOR ZA KOORDINACIJU VLADAVINE PRAVA

SPORAZUM 2

Kosovske institucije vladavine prava, šef Kancelarije/Specijalni predstavnik EU na Kosovu i EULEX Kosovo,

Priznajući dostignuća do kojih se došlo u sprovođenju Sporazuma potpisanog 9. novembra 2012. godine, pod nadzorom Zajedničkog Odbora za koordinaciju vladavine prava (ZOKVP);

Priznajući potrebu da kosovski organi vlasti delotvorno saraduju sa EULEX Kosovo i Kancelarijom SPEU/EU, s ciljem da se postigne dalji napredak u oblasti vladavine prava kako bi se postigli ciljevi iz Sporazuma i kako bi se zadovoljili uslovi za težnje Kosova za viznu liberalizaciju i pristupanje EU;

Priznajući posvećenost kosovskih institucija vladavine prava sprovođenju njihovih postojećih strategija i planova za unapređenje vladavine prava i saradnji sa Kancelarijom SPEU/EU i EULEX Kosovo u cilju unapređenja zajedničkog programa; obezbeđujući spremnost aktera vladavine prava na Kosovu da se nose sa izazovima nakon aktuelnog mandata EULEX-a.

Priznajući obnovljenu posvećenost kosovskih institucija vladavine prava ostvarivanju daljeg napretka ka održivosti i odgovornosti, i razvoju i jačanju nezavisnog i multietničkog sistema pravosuđa i multietničke policije i carine, koje ne podležu

političkom mešanju i korupciji, poštuju ljudska prava i pridržavaju se međunarodno priznatih standarda i najboljih evropskih praksi;

Ponovo potvrđujući svoju zajedničku posvećenost radu unutar opšteg okvira politike EU, definisanog u procesu stabilizacije i pridruživanja sa Kosovom, uključujući Studiju izvodljivosti;

Ponovo potvrđujući spremnost da se doprinese normalizaciji odnosa između Prištine i Beograda i da se krene sa realizacijom sporazuma postignutih do sada u dijalogu kojem je posredovala EU, kao i svakog drugog sporazuma u oblasti vladavine prava koji se bude postigao u budućnosti;

Imajući u vidu punu komplementarnost programa Evropske unije za pomoć Kosovu sa opštim ciljevima, konkretnim ciljevima i posebnim aktivnostima predviđenim u ovom *Sporazumu*;

saglasni su sa sledećim:

1. Kosovske institucije, uz pomoć Evropske unije kroz, između ostalog, EULEX Kosovo i projekte Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) i prateće programe podrške, ponovo se posvećuju sledećim opštim

zajedničkim ciljevima vladavine prava:

- Jačanje policije, carine, popravnih i sudskih ustanova na celoj teritoriji Kosova, uključujući sever Kosova, u korist svih zajednica;
- Jačanje sposobnosti kosovskih institucija vladavine prava za rešavanje međuetničkih krivičnih dela, teških krivičnih dela i organizovanog kriminala i korupcije;
- Unapređenje sposobnosti kosovskih institucija za borbu protiv korupcije, naročito kroz krivičnopravni sistem;
- Povećanje odgovornosti svih institucija vladavine prava, omogućavanjem institucijama kao što su Sudski savet Kosova, Tužilački savet Kosova i Policijski

inspektorat Kosova, kao i sve relevantne unutrašnje strukture, da u potpunosti preuzmu svoje uloge u skladu sa zakonom;

- Konsolidacija kapaciteta kosovskih institucija vladavine prava za strateško, operativno i organizaciono upravljanje da bi se poboljšala primena bitnih zakona, strategija i akcionih planova;
- Podsticanje većeg stepena etničke inkluzije i rodne ravnopravnosti u kosovskim institucijama vladavine prava;
- Poboljšanje odgovora kosovskih institucija vladavine prava na pitanja koja manjine često postavljaju, a koja se odnose na javnu bezbednost, pristup i otvorenost;
- Jačanje međuinstitucionalne saradnje među organima tužilaštva i organima za sprovođenje zakona kroz uspostavljanje višeg stepena komunikacije između tih institucija;
- Poboljšanje sposobnosti nadležnih institucija za rešavanje vanrednih imovinskih zahteva;
- Dalji razvoj kosovskog sistema zaštite svedoka;
- Sprovođenje sporazuma postignutih u okviru dijaloga kojem posreduje EU, uključujući i korišćenje Kancelarije SPEU za olakšavanje zahteva za obostranu pravnu pomoć.

2. Dole potpisani podržavaju nove, zajednički osmišljene postupke iz *Sporazuma*, kojima se utvrđuju konkretne aktivnosti i konkretni ciljevi sa ocenjivim kriterijumima u skladu sa navedenim opštim zajedničkim ciljevima u oblasti vladavine prava.

3. U cilju ostvarivanja ovih opštih zajedničkih ciljeva vladavine prava, šef kancelarije EU na Kosovu /SPEU, šef misije EULEX Kosovo, ministar pravde, predsednik Sudskog saveta Kosova i glavni državni tužilac Kosova se ovim zavetuju da se redovno sastaju na zasedanjima Zajedničkog odbora za koordinaciju vladavine prava kako bi ocenili postignuti napredak i usaglasili se o konstruktivnim, praktičnim i koordiniranim postupcima za otklanjanje prepreka i tehnički napredak, uključujući sledeće prioritetne oblasti:

- i) Sprovođenje postupaka iz Sporazuma;

- ii) Zahtevi za vladavinu prava istaknuti u Mapi puta EU za viznu liberalizaciju i Izveštaju Komisije o napretku;
- iii) Zakonodavstvo koje se odnosi na vladavinu prava;
- iv) Kontinuitet u pružanju usluga vladavine prava nakon aktuelnog mandata EULEX-a;
- iv) Prioriteti za reforme navedeni u Pregledu sektora pravosuđa na Kosovu.

4. Kosovske institucije, Kancelarija SPEU/EU na Kosovu i EULEX Kosovo ponovo potvrđuju svoju snažnu posvećenost prevazilaženju utvrđenih nedostataka i dodeli neophodnih resursa, i usredsređivanju svog rada na postizanje opštih zajedničkih ciljeva vladavine prava, navedenih u ovom Sporazumu.

Priština, 14 maj 2015

Hajredin Kuçi

Ministar pravde Kosova

Samuel Žbogar

Specijalni predstavnik EU na Kosovu/šef Kancelarije EU na Kosovu

Gabriele Meucci

Šef Misije vladavine prava Evropske unije na Kosovu

Enver Peci

Predsedavajući Sudskom savetu Kosova

Aleksandër Lumezi

Predsedavajući Tužilačkom savetu Kosova

1. POLICIJA I CARINA

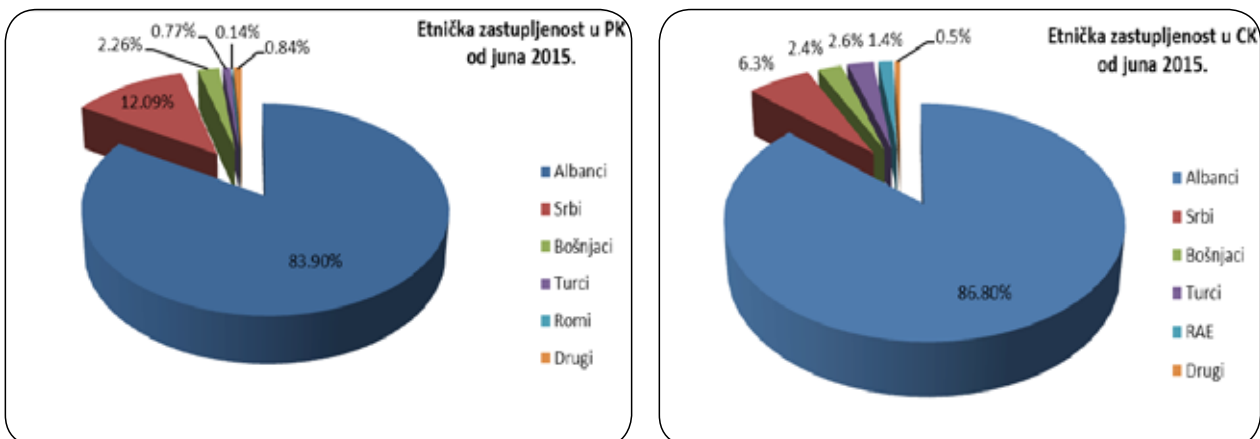
Ciljevi

Dodatno unaprediti etničku ravnotežu u kosovskim institucijama za sprovođenje vladavine prava;
Unaprediti kapacitete kosovskih organa vlasti da rešavaju krivična dela međuetničke mržnje;
Nastaviti sa procesom izgradnje institucije PIK i negovati tesniju saradnju sa PK;
Razviti kapacitet PK da saraduje sa tužilaštvom oko teških krivičnih dela i organizovanog kriminala.
Negovati stratešku saradnju oko upravljanja granicom između CK i GPK;
Pomoći GPK oko uređivanja neophodnih struktura za kontrolu zelene granice;
Nastaviti sa primenom EULEX-ovog programa za zaštitu svedoka u skladu sa mapom puta ZKOVP.

Aktivnosti i rezultati

Etnička zastupljenost u institucijama za sprovođenje vladavine prava

Zakonom o javnoj službi pred viđeno je da najmanje 10 % radnih mesta u institucijama vladavine prava popunjavaju nevećinske zajednice. U Policiji Kosova (PK), 16,10 % njenih službenika pripada nevećinskim zajednicama - 16,85 % među pripadnicima i 10,79 % među civilima. Slično tome, u Carini Kosova (CK), 13,2 % službenika su iz nevećinskih zajednica, kako je prikazano u grafikonu dole. Obe institucije su podstaknute da nastave da se nadograđuju na tim pozitivnim podacima i da nastave da privlače i zapošljavaju pripadnike iz nevećinskih zajednica.

Međuetnička krivična dela

Međuetnička krivična dela jedno su od najosetljivijih pitanja na Kosovu. Ali institucije vladavine prava bi trebalo da budu aktivnije oko tog pitanja i trebalo bi da razviju usklađeni sistem za prikupljanje podataka o međuetničkim krivičnim delima. Sudski savet Kosova (SSK), Tužilački savet Kosova (TSK) i Policija Kosova (PK) tek treba da utvrde koji je najbolji način da se moguća međuetnička krivična dela i slučajevi definišu i evidentiraju. TSK i SSK još uvek nisu standardizovali svoje sisteme za evidentiranje podataka. Opšta definicija termina „međuetničko

krivično delo“ preduslov je za izradu jedinstvenog strateškog okvira, koji bi unapredio način na koji se evidentiraju i prate takvi slučajevi. I kada bi pravi zakoni postojali, sudije i tužioci bi mogli da se bolje bore protiv međuetničkih krivičnih dela i krivičnog dela mržnje. Na primer, odredba iz *Zakonika o krivičnom postupku Kosova* o otežavajućim okolnostima zbog krivičnog dela mržnje (član 74, stav 2. tačka 12) predstavlja moćno sredstvo koje je na raspolaganju pravosuđu; međutim, do sada, nikada nije oslikana u presudama. Uzimaju se u obzir inicijative kao što su radionice za tužioce Osnovnog tužilaštva i sudije Osnovnog suda o boljoj primeni relevantnih zakona.

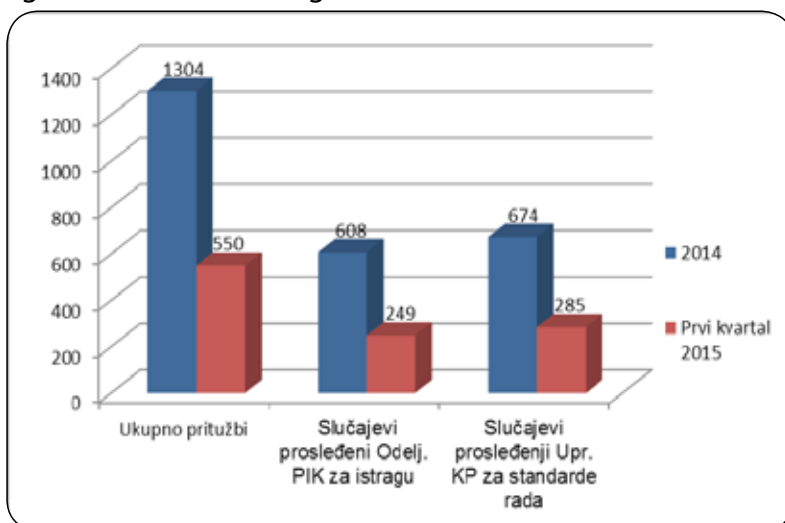
U okviru operativnog upravljanja međuetničkim incidentima, PK adekvatno rešava iste. Međutim, potrebno je unaprediti upravljanje podacima, uključujući sakupljanje pouzdane statistike, kao i njenu sposobnost da pristupi slučajevima u vezi sa međuetničkim krivičnim delima. Nedavno uvedeni Informativni sistem PK, koji beleži podatke u vezi sa međuetničkim krivičnim delima, trebalo bi da pomogne oko prepoznavanja i kategorisanja takvih krivičnih dela. Međutim, nema dovoljno policajaca obučenih da koriste taj sistem, niti ima dovoljno računara u stanicama policije na Kosovu.

Policijski inspektorat Kosova

Policijski inspektorat Kosova (PIK) nastavio je da se izgrađuje kao institucija uvođenjem zakona kojima se isti uređuje. Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) nedavno je usvojilo pet administrativnih postupaka; ti novi propisi obuhvataju teme unutrašnjeg upravljanja kao što su disciplina, kadar, isprave, grb i upotreba oružja. U međuvremenu, završen je nacrt *Zakona o penzijama za pripadnike Policije Kosova i zaposlene u Policijskom inspektoratu Kosova sa policijskim ovlašćenjima*. Postojeći nacrt obuhvata sve zaposlene u PIK sa policijskim ovlašćenjima, međutim, potrebno je revidirati *Zakon o PIK* jer se njime ne definiše jasno koji zaposleni u PIK imaju policijska ovlašćenja.

Da bi bolje služio svim zajednicama na Kosovu, PIK je u procesu uspostavljanja tri regionalna predstavništva u Prizrenu, Severnoj Mitrovici i Gnjilanu. Ovo je korak u pravcu decentralizacije Uprave - proces koji je predviđen u strateškom planu PIK, a koji obuhvata i uspostavljanje regionalnih predstavništava Istražnog odeljka u svakom regionu na Kosovu.

Saradnja između PIK i Uprave PK za standarde rada u pogledu disciplinskih istraga na zadovoljavajućem je nivou. Generalni direktor PK primenjuje sve preporuke PIK u vezi sa krivičnim istragama, kao i preporuke navedene u izveštajima PIK o nadzoru. U svojoj godišnjoj statistici za 2014, PIK izveštava da je primio ukupno 1304 pritužbi, od čega je 608 prosleđeno Odeljenju PIK za

disciplinske istrage a 674 su prosleđene Upravi za standarde rada u PK. Od 608 slučajeva koji su prosleđeni Odeljenju PIK za disciplinske istrage, sumnja u krivičnu odgovornost utvrđena je u

233 slučaja, koji su zatim prosleđeni tužilaštvu, dok je disciplinskih povreda bilo u 283 slučaja - 92 su još uvek bila u postupku obrade u vreme sastavljanja ovog izveštaja. U prvom kvartalu 2015. godine, PIK je primio 550 pritužbi: 249 su prosleđene Odeljenju PIK za disciplinske istrage a 285 Upravi za standarde rada u PK. Od 249 krivičnih dela koja je PIK istraživao, 22 su bila u vezi sa korupcijom, 14 su se ticala zloupotrebe službenog položaja, 5 su bila u vezi sa prihvatanjem mita, 2 su se ticala krivotvorenja službenih isprava, a 1 je bio u vezi sa otkrivanjem službene tajne.

Dok je saradnja između PIK i PK zadovoljavajuća, saradnja između PIK i kosovskih tužilaca ostaje ograničena. Tužioci često nisu spremni da pokrenu postupak protiv pripadnika PK sa činom kapetana i većim. Od 132 slučaja (uključujući 48 slučajeva u vezi sa korupcijom) u 2014. god. koje je uz krivičnu prijavu PIK poslao tužilaštvu, samo 28 su prosleđena sudovima radi krivičnog gonjenja. Pet optužbi za krivično delo je odbačeno zbog nedostatka dokaza, dok tužilaštvo još uvek nije završilo ni jedan predmet - 99 predmeta je još uvek aktivno.

PIK je januara 2015. god. objavio svoj Izveštaj o nadzoru primene preporuka PIK od strane PK za period 2012-2013. PIK je izvršio 10 inspeksijskih nadzora koji su doneli 84 preporuka: 64 preporuke su u celosti primenjene, 36 delimično i 2, iz opravdanih razloga, nisu uopšte uzete u obzir.

Saradnja između PK i Javnog tužilaštva

U borbi protiv organizovanog kriminala, saradnja između PK i tužilaštva je još uvek u razvoju, posebno u smislu dobijanja rezultata. Iako je dobra saradnja između dvaju tela prepoznata kao jedan od ključnih prioriteta u *Nacionalnoj strategiji za borbu protiv organizovanog kriminala, trgovine ljudskim bićima i narkoticima* na Kosovu, potrebno je uraditi još toga. Akcioni planovi koji su napisani (detaljni planovi o tome kako ostvariti ciljeve), nemaju konkretne ciljeve kao što su rokovi i budžeti. Štaviše, sistemi podataka koje koriste i PK i tužioci još uvek nisu usklađeni: to bi unapredilo način na koji se rukuje komunikacijom i upravlja predmetima između ta dva.

U cilju prepoznavanja i ocenjivanja glavnih strukturnih mana u saradnji između policije i tužilaštva, izvršen je niz tematskih nadzora u konsultaciji sa stručnjacima EULEX-a, IPP (Instrument za pretpristupnu pomoć) i Twinning projekta. Održane su i radionice te programi obuke u kojima je sagledano povećanje saradnje između tužilaca i policije. To je obuhvatilo: radionicu održanu decembra 2014. godine, pod nazivom „Izazovi u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma, i saradnja u Jugoistočnoj Evropi“, koju je organizovao Državni tužilac Kosova; zajedničku obuku za policiju i tužioce o kognitivnom ispitivanju ugroženih-žrtava; zajedničku obuku za borbu protiv korupcije; radionicu o reakciji policije i tužilaca kod nasilja u porodici; i radionicu o istrazi teških krivičnih dela i organizovanog kriminala (na toj radionici tužioci i policija su se saglasili da uspostave zajednički sistem prioriternih slučajeva).

Policija Kosova i Državni tužilac Kosova trenutno rade na izradi zajedničkog priručnika koji će im pomoći u saradnji. Taj dokument ima pet dela koji se odnose na sledeće: saradnja između policije i tužilaca, upravljanje dosijeima istrage i standardizacija obrazaca, tajne mere, istraga organizovanog kriminala povezanog sa narkoticima i standardizacija istrage, korupcija u javnoj nabavci.

PK u severnom delu Kosova

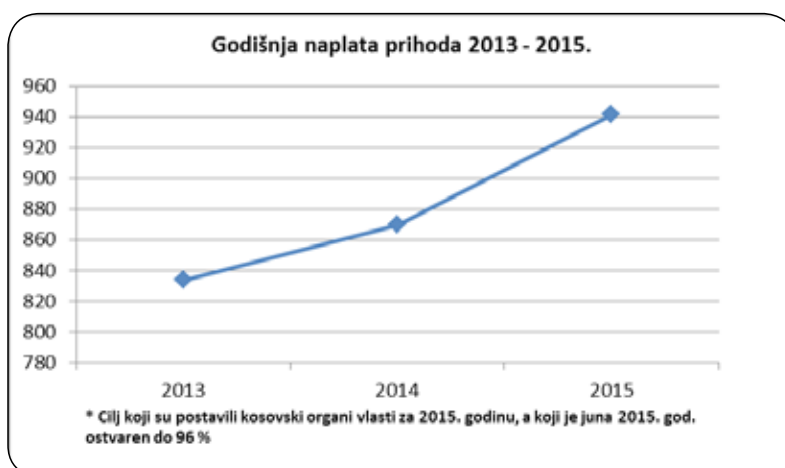
U cilju unapređenja planova PK u severnom delu Kosova, u zajedničkom radu između PK i EULEX sagledani su načini za utvrđivanje i analiziranje prioriteta u zajednici, procenu rizika i saradnju između i među odeljenjima. Da bi policijski rad zasnovan na obaveštajnim podacima (PROP) u celosti funkcionisao na severu Kosova, potrebno je pozabaviti se određenim ključnim oblastima, kao što su: posvećenost saradnji pripadnika Regionalne komande; prilagođavanje organizacione strukture; obučavanje komandnog osoblja i obaveštajaca; uspostavljanje odgovarajućih analitičkih kapaciteta; i rešavanje tehničkih pitanja potpunog uspostavljanja KPIS-a (Informativni sistem Policije Kosova).

Saradnja između PK u severnom i južnom delu Mitrovice i dalje se unapređuje, posebno u pogledu bavljenja određenim dešavanjima sa mogućim uticajem na bezbednost. Pripadnici policije sa obeju strana delotvorno komuniciraju kada je u pitanju planiranje, ali ostaje još puno toga da se uradi u pogledu propratnih istraga; ovde bi trebalo unaprediti razmenu informacija o kriminalnim aktivnostima. Međutim, samo u toku maja 2015. godine, PK je evidentirala pet političkih i etnički motivisanih krivičnih dela, i o tome obavestila odgovarajuće tužioce.

PK Region sever je stvorila rezervnu jedinicu za kontrolu mase i nemira. Sada ima 188 obučanih pripadnika koji su deo rezervne interventne jedinice i koji mogu da podrže EBO (Ekipa za brzi odgovor) po potrebi. EBO trenutno ima 36 pripadnika od kojih su svi završili osnovnu i naprednu obuku. PK Region sever počela je naprednu obuku za stalne pripadnike EBO.

Upravljanje granicom

Prihod koji prikuplja Carina Kosova (CK) i dalje čini više od 70 % godišnjeg budžeta Kosova. Uprkos malom padu u procentu uvoza u poređenju sa 2014. godinom, prihod koji je CK prikupila u prvih šest meseci 2015. god. povećan je za 5,52 %. Međutim, ova cifra je i dalje ispod preterano ambicioznog cilja od 942 miliona evra koji su postavili kosovski organi (vidi grafikon).

Iako je uobičajena praksa kosovskih organa vlasti da ulažu otprilike 1 % prikupljenog prihoda u Upravu CK kako bi se pomoglo oko tekućih troškova i unutrašnjeg razvoja, ta praksa ove godine neće biti primenjena. Stoga, bez vladinih ulaganja, CK se suočava sa veoma teškim zadatkom u pogledu postizanja cilja koji su postavili kosovski organi vlasti.

CK je nedavno prošla kroz unutrašnje restruktuiranje: njeno novo uređenje obuhvata sistem za ocenu rada zaposlenih, klasifikaciju zaposlenih, radne profile, napredak u karijeri i zapošljavanje. Ali CK je suočena sa ozbiljnim nedostatkom zaposlenih; ocena potreba za zaposlenima je odavno trebalo da se izvrši a postojeća ocena potreba za zaposlenima nije revidirana pet godina. Takva

ocena će pomoći CK da definiše raspored zaposlenih i da isti uskladi sa najboljim praksama EU. Sa pozitivne strane, CK je ponovo zaposlila 26 kosovsko-srpskih carinika koji su dali otkaz kada je Kosovo jednostrano proglasilo nezavisnost 2008. god.

CK je ponovo pokrenula carinski sistem bez papira na celom Kosovu koji će ubrzati proveru robe - taj sistem bi trebalo da olakša trgovinu i stvori tesnija partnerstva između CK i trgovaca. Isto tako, otkloniće potrebu za neposrednim kontaktom između prevoznika i carinika, i naglašeno je kao važno sredstvo za borbu protiv korupcije. U isto vreme, oslobodiće oko 35 carinika koji će sada biti raspoređeni u druga mesta u kojima nema dovoljno zaposlenih.

CK je, po prvi put, postavila ženu da radi na fizičkom pregledu i kontroli robe na graničnim prelazima (GP), što predstavlja pozitivan korak u pravcu veće rodne ravnopravnosti u Upravi CK.

Primenom radnih praksi kao što je sistematizovan Plan aktivnosti, Jedinica za reviziju posle carinjenja (JRPC) izvršila je veći broj revizija; Sektor za intelektualnu svojinu i industrijsku svojinu (ISIS) prijavio je povećanje u broju registrovanih robnih marki. Ovo je važan način za održivu ekonomiju, naime sakupljanjem dodatnog neprijavljenog prihoda kroz kontrolu nakon uvoza, kao i kroz borbu protiv kršenja prava ISIS.

U toku 2014. god. došlo je do velikog povećanja u broju slučajeva koje je preuzela Jedinica CK za ISIS: broj je povećan sa 163 u 2013. na 300 u 2014. god. Ukupna vrednost date robe između 2013. i 2014. god. povećala se sa 984.563 € na 4.755.170 € - 153 slučaja je preuzeto u prvoj polovini 2015. god. što je dovelo prihod od 1.049.520 €. Ovo pokazuje napredak u radu CK na borbi protiv kršenja propisa o ISIS. Međutim, Jedinica CK za ISIS trenutno ima manje pripadnika u poređenju sa ranijim godinama: samo dva pripadnika od četiri rade u ovom sektoru zato što

je generalni direktor (GD) CK prebacio dvoje drugih pripadnika na radne dužnosti zbog obaveza u vezi sa naplatom prihoda.

Godina	2013	2014	2015*
Broj slučajeva	163	300	153
Količina robe u komadima	733.033	814.736	86.036
Vrednost robe u EUR	984.563	4.755.170	1.049.520

*Podaci obuhvataju period do jula 2015. god.

Nacionalni centar za upravljanje granicom (NCUG) ne radi sa punim kapacitetom i još uvek ima puno toga da se uradi pre nego što će biti moguće da se to ostvari. Bez obzira na to, ministar unutrašnjih poslova je potpisao ministarsku odluku kojom se uspostavlja radna grupa koja će oceniti standardne operativne procedure za NCUG, posebno u pogledu broja zaposlenih, upravljanja i funkcija.

Kontrola zelene granice

Granična policija Kosova (GPK) i dalje vrši redovne patrole duž zelene granice. U međuvremenu, saradnja između GPK i graničara iz zemalja u regionu (izuzev Srbije), na zadovoljavajućem je nivou. Svakog meseca, vrši se nekoliko zajedničkih/sinhronizovanih patrola sa obeju strana granice. Te patrole još uvek nisu uspele u otkrivanju kriminalnih aktivnosti, ali su u svakom slučaju korisno sredstvo odvratanja. Međutim, neophodno je unaprediti koordinaciju i saradnju između GPK i CK u vezi sa zelenom granicom, kroz jasnije definisanje uloga i odgovornosti. To bi trebalo da bude prvi zajednički cilj GPK i CK.

U severnom regionu, EULEX policija i carinski službenici organizovali su nekoliko skupa sa KFOR-om od januara 2015. godine, kao i jedan program obuke sa GPK i CK kako bi se počelo sa izradom plana rada za patrole na zelenoj granici/administrativnoj liniji. U toku je izrada procene rizika na granici/administrativnoj liniji i u taj proces su uključene sve relevantne agencije. Plan rada za zelenu granicu biće spreman kada se završi izviđanje.

Povećan je broj zaposlenih u Regionalnoj upravi GPK. Nisu uspostavljeni novi odredi, međutim, dva odreda koja su trenutno raspoređena u Leposaviću i Zubinom Potoku pojačana su sa još 64 pripadnika, koji su izabrani novembra 2014. god. To pojačanje će pomoći da se poveća bezbednost u zoni odgovornosti Regionalne uprave Sever GPK.

Zaštita svedoka

Uprava za zaštitu svedoka (UZS) je od juna 2014. god. ostvarila mnoge od svojih ciljeva. UZS PK sada uzima u obzir koji su njeni pripadnici radno sposobni i čeka da počne sa svojim prvim zadatkom.

Relevantne kosovske agencije su se pozabavile i podzakonskim aktima u vezi sa UZS: to je dovelo do uspostavljanja tehničkih sporazuma između UZS PK i Ministarstva zdravlja, Agencije za civilnu registraciju i Ministarstva obrazovanja.

Jedan od ciljeva UZS PK je da se u budućnosti uspostave bilateralni sporazumi o zaštiti svedoka sa drugim zemljama. Bez obzira na to, postojeći tehnički sporazumi o saradnji u policiji mogu da se upotrebe i u svrhu zaštite svedoka, ako je to potrebno.

Pod smernicama WINPRO II projekta (projekat IPP pod nazivom „Zaštita svedoka u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije“), ostvaren je značajan napredak u razvoju balkanske mreže jedinica za zaštitu svedoka. Te jedinice se sada sastaju dvaput godišnje i održale su nekoliko zajedničkih vežbi obuke do sada; formalni tehnički sporazumi o uređivanju zajedničkih aktivnosti biće uvedeni u skorijoj budućnosti.

2. PRAVOSUĐE

Ciljevi

Dodatno unaprediti etničku ravnotežu u kosovskim pravosudnim institucijama;
Unaprediti Popravnu službu Kosova (PSK);
Ojačati kapacitet Sudskog saveta Kosova i Tužilačkog saveta Kosova;
Pojačati proaktivni pristup u aktivnostima borbe protiv korupcije;
Privesti kraju mandat Kosovske agencije za imovinu;
Poboljšati učinak Posebne komore Vrhovnog suda.

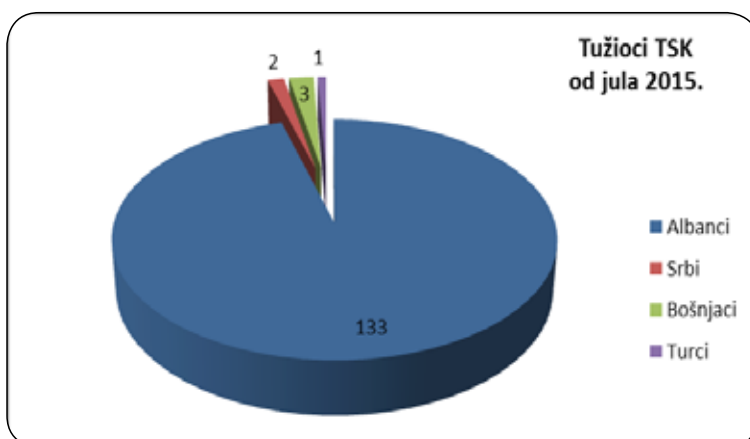
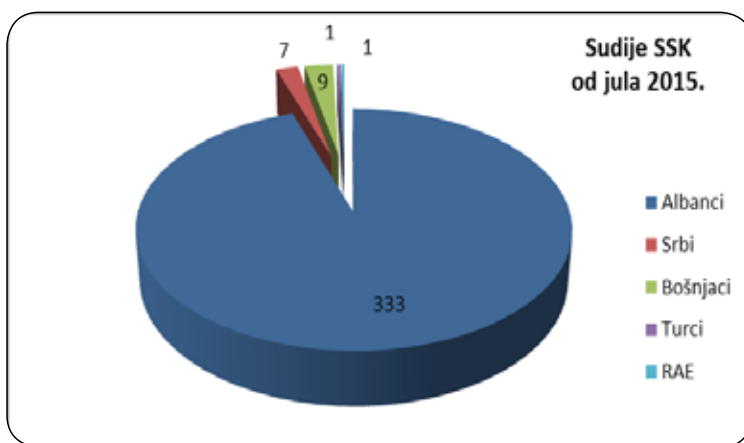
Aktivnosti i rezultati

Etnička ravnoteža u kosovskim pravosudnim institucijama

U pravosuđu još uvek treba obezbediti da postoji transparentni proces zapošljavanja kako bi mogao da se unapredi etnička ravnoteža među zaposlenima. Statistike o etničkoj i rodnoj ravnoteži ne pokazuju značajnija poboljšanja nakon što su izabrane nove sudije juna 2015. godine. Međutim, trenutni proces upošljavanja srpskog sudskog osoblja, u sklopu dijaloga između Beograda i Prištine koji pomaže EU, poboljšaće etničku ravnotežu u bližoj budućnosti. Ukupni broj sudija je sada 351, od kojih 249 muškaraca i 102 žene (za 14 više žena nego 2014. godine).

Od ovog ukupnog broja sedmoro su Srbi sa Kosova (jedan više nego 2014. godine), devetoro njih su kosovski Bošnjaci, a samo je jedan kosovski Turčin i jedan kosovski Aškalija (jedan manje nego 2014. godine). U TSK je troje kosovskih Bošnjaka, dvoje kosovskih Srba i jedna kosovski Turčin. I TSK i SSK bi trebalo da ulože više napora kako bi privukli i uposlili osoblje iz nevećinskih zajednica.

Međutim, Sudski savet Kosova je doneo uredbu i odluku da imenuje i postavi jednog člana SSK među kolegama ženama sudijama, i pored ustavom obezbeđene etničke zastupljenosti, inataj način je uskladu sa međunarodnim standardima o rodnoj zastupljenosti i sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti.

Popravna služba Kosova

Popravna služba Kosova (PSK) je počela da radi na borbi protiv nepotizma u instituciji i smanjenju krijumčarenja u svojim objektima: u vezi sa tim, uhapšeno je četvoro pripadnika osoblja PSK-a i nedavno je suspendovano sedmoro službenika.

PSK je osnovala koordinaciono telo koje nadgleda sprovođenje preporuka koje je dao Unutrašnji inspektorat (UI) Ministarstva pravde (MP). Ovo telo je do sada napravilo nekoliko pozitivnih promena u PSK. One obuhvataju određivanje kućnog reda za objekte PSK-a; utvrđivanje rasporeda zaposlenih kako bi se smanjio potencijalni nepotizam i sukob interesa odvajanjem svog osoblja koje je međusobno u srodstvu i radi u istoj smeni; i rešavanjem pitanja redovnog i vanrednog odsustva u svim svojim objektima (osim u Popravnom centru Dubrava, gde pitanje odsustva nije rešeno).

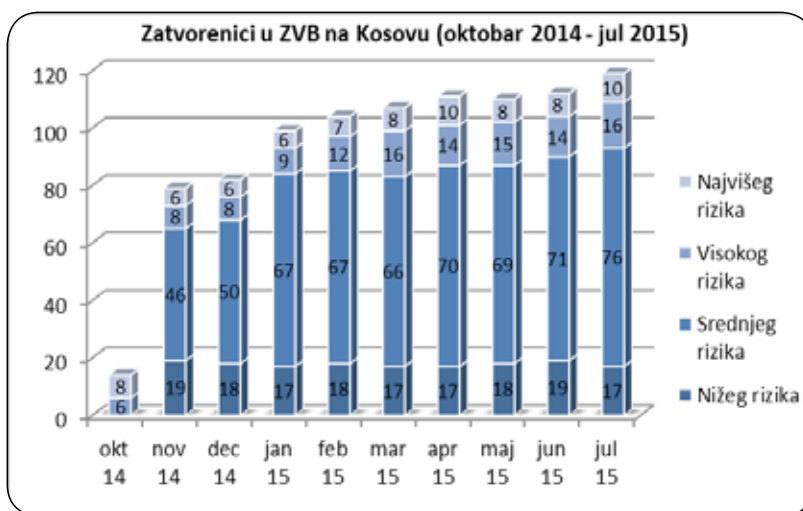
Međutim, ozbiljne prepreke i dalje sprečavaju PSK da se u potpunosti izgradi kao institucija: PSK nastavlja da pati od nedovoljnog broja zaposlenih (više od 20 % ispod punog kapaciteta); nekim zatvorenicima visokog profila se još uvek pruža preferencijalni tretman; a politička mešanja u PSK još uvek su prisutna. Osim toga, još uvek se zloupotrebljavaju pravila hospitalizacije nekih zatvorenika visokog profila – kako po učestalosti tako i po trajanju – dok se slučajevi vanrednog odsustva i dalje odobravaju određenim zatvorenicima, a i jedno i drugo je u suprotnosti sa zakonom.

Znatna poboljšanja su neophodna u praksama nabavke PSK. Te prakse nabavke su često isuviše birokratske. To je dovelo do toga da se već više od dve godine otkazuje nekoliko javnih poziva za ponude. Kao rezultat toga, PSK se suočava sa logističkim problemima uopšte, uglavnom sa nedostatkom vozila za pratnju, pitanjima održavanja voznog parka, kao i sa problemima sa lošom ili neispravnom opremom.

Unutrašnji inspektorat MP je privedo kraju izradu svog plana rada za 2015. godinu, koji se zasniva na srednjoročnim prioritetima koje su kosovske vlasti odredile za period 2015-2017. godine, Planu MP za strateški razvoj za 2012-2016. godinu i Izveštaju Evropske komisije o napretku za 2014. godinu. Unutrašnji inspektorat redovno ide u terenske posete da nadgleda sprovođenje preporuka koje je dao u planu rada.

Unutrašnji inspektorat je pronašao niz disciplinskih nepravilnosti u vezi sa krijumčarenjem od strane pritvorenika i/ili zatvorenika u svojim objektima (osim u Pritvornom centru u Mitrovici). Ovaj problem je naročito prisutan u Korektivnom centru Dubrava, pa je stoga Unutrašnji inspektorat izdao niz preporuka za rešavanje problema krijumčarenja – većina tih preporuka je sprovedena. Unutrašnji inspektorat je identifikovao još jedan problem koji treba rešiti, ovaj put on se odnosi na to se ocenjuju potrebe i rizici zatvorenika. Ovo je naročito vidljivo u premeštanju zatvorenika sa jednog režima na drugi (osnovni, standardni, napredni), a onda u poluotvorene prostorije.

PSK postepeno premešta zatvorenike u kosovski Zatvor visoke bezbednosti (ZVB). Svakog meseca raste broj zatvorenika u tom objektu. To znači da je PSK sada ispunio zakonske obaveze za premeštanje zatvorenika na njihove režime, kako je predviđeno procesom procene gore navedenih rizika i potreba zatvorenika. To je korak napred ka potpunom uspostavljanju

plana za izvršenje kazne, nakon čega se mogu odrediti aktivnosti zatvorenika. Međutim, ZVB je ograničen u svom svakodnevnom funkcionisanju, zbog ozbiljnog manjka zaposlenih u objektu: trenutno tu radi oko 130 članova popravnog osoblja, što nije dovoljno za upravljanje trenutnim brojem zatvorenika u ZVB (krajem meseca jula 2015. godine bilo je 119 zatvorenika). ZVB je potrebno još oko 70 članova popravnog osoblja.

Pritvorni centar u Mitrovici

Pritvorni centar u Mitrovici funkcioniše relativno dobro uprkos tome što nema dovoljno zaposlenih, što je naročito vidljivo u Jedinici za pratnju zatvorenika (JPZ), zbog toga što je broj pratnji koje su potrebne u porastu. Nedavno upošljavanje 25 novih pripadnika osoblja iz srpske zajednice, kao rezultat dijaloga između Beograda i Prištine koji pomaže EU, trebalo bi da smanji pritisak prouzrokovan manjkom zaposlenih. U međuvremenu, potrebna je dodatna obuka za popravno osoblje, adekvatna oprema nedostaje, a albansko osoblje – koje je napustilo objekat februara 2008. godine, nakon jednostranog proglašenja nezavisnosti Kosova – još uvek se nije vratilo.

Sudski savet Kosova i Tužilački savet Kosova

Razvoj SSK i TSK zabeležio je spor napredak. To uglavnom zbog kašnjenja sa osnivanjem vlade od juna do decembra 2014. godine. Pored toga, 31. avgusta 2014. godine, SSK je izgubio kvorum za održavanje seansi nakon što je proistekao mandat dvojici međunarodnih članova (sudije EULEX-a). Kao rezultat toga, SSK nije bio u stanju da vrši svoje funkcije sve do početka marta 2015. godine. Nedostatak kvoruma značio je se nisu mogli usvojiti preko potrebni zakoni, kao što su pravilnik o korišćenju zvaničnih jezika i o bazi podataka o krivičnoj evidenciji za osuđenike. To je takođe uticalo i na kapacitet SSK da zapošljava, premešta, unapređuje i ocenjuje sudije.

Nakon imenovanja trojice članova SSK od strane Skupštine Kosova, koji su bili neophodni za kvorum u februaru 2015. godine, SSK je konačno ponovo otpočeo svoj rad i objavio 48 slobodnih radnih mesta za srpske sudije sa Kosova, kao deo reintegracije sudstva na severu Kosova. SSK je odobrio 41 novog sudiju Osnovnog suda aprila 2015. godine, više od godinu dana nakon što su objavljena radna mesta. Slično tome, u junu 2015. godine SSK je konačno uposlio sedam kandidata za osam objavljenih radnih mesta u Apelacionom sudu – proces izbora je u toku još od januara 2014. godine.

U aprilu 2015. godine SSK je usvojio *Uredbu o bazi podataka o krivičnoj evidenciji osuđenika*, približavajući Kosovo ispunjavanju uslova za Mapu puta za viznu liberalizaciju. Istog meseca, SSK je usvojio *Uredbu o izboru članova SSK iz sudstva*, koja je dobila prioritet kako bi se izbegli dalji problemi sa nedostatkom kvoruma u Savetu. Zvanično je objavljen paket zakona koji se odnose na sudstvo 15. juna 2015. godine, uključujući *Zakon o sudovima*, *Zakon o SSK*, *Zakon o državnom tužiocu* i *Zakon o TSK*. MP u konsultaciji sa SSK i TSK – i uz neposrednu i stalnu podršku EU – pozdravilo je napore uložene u finalizaciju ovog paketa zakona. Ovim zakonima su se prvenstveno adresovale preporuke iz Mape puta za viznu liberalizaciju i cilj je da međusobno funkcionišu, naročito po pitanju postavljanja i otpuštanja sudija i tužilaca, i održavanja nezavisnosti u pravosuđu.

Kao rezultat ovih izmena zakona, SSK i TSK bi trebalo da usvoje niz podzakonskih akta u roku od šest meseci od dana usvajanja ovog paketa od četiri zakona. Međutim, SSK i njegovoj Komisiji za normativna pitanja nedostaju neophodni kapaciteti i resursi da bi nezavisno izradili uredbe koje proizilaze iz ovih zakona. Ovo je bilo vidljivo tokom izrade Uredbe o izboru, suspenziji i otpuštanju predsednika sudova. Neophodno je povećati ove kapacitete i resurse SSK.

Pilot projekat za izradu baze podataka o krivičnoj evidenciji osuđenika konačno je pokrenut jula 2015. godine u odeljenju u Lipljanu Osnovnog suda (OS) u Prištini. Taj projekat je deo IPP projekta „Podrška SSK i TSK“. Baza podataka će sadržati sve osude koje su izdate pod nadležnošću ovog odeljenja od 1999. godine.

Komisija SSK za ocenu učinka je ocenila 39 sudija 2014. godine, koji su se prijavili za unapređenje u Apelacionom sudu i Vrhovnom sudu, kao i petoro sudija kojima je istekao trogodišnji probni period. Međutim, bilo je neophodno odložiti njihov izbor dok SSK ne obezbedi dovoljan broj članova za kvorum. SSK je ocenio učinak 92 sudija 2015. godine, kojima je istekao trogodišnji probni period.

Što se tiče TSK, marta 2014. godine objavljeno je radno mesto za novog glavnog državnog tužioca (GDT) kako bi se našla zamena za tadašnjeg GDT, Ismeta Kabašija, koji je trebalo da se penzioniše. Dana 7. juna 2014. godine, Aleksandar Ljumezi je predložen za kandidata, što je bilo u skladu sa Uredbom o odabiru glavnog državnog tužioca, usvojenom marta te godine. Međutim, 8. jula Ustavni sud je naredio da TSK ponovi proces izbora, zbog, kako je bilo utvrđeno, povrede pravednosti postupka. Umesto toga, TSK je odlučio da ponovi ceo postupak izbora. Glavni tužilac Osnovnog tužilaštva u Prizrenu, Sulj Hodžaj, izabran je za vršioca dužnosti GDT u avgustu, kao privremena mera. Ponovljeni postupak izbora je trajao nekoliko meseci zbog ponovne izrade relevantnih uredbi koje je podneo Ustavni sud. Konačno, 21. aprila 2015. godine, predsednica Kosova je imenovala kandidata kojeg je imenovao TSK, Aleksandra Ljumezija. Produženo odsustvo GDT je, pored toga što je ugrozilo institucionalnu stabilnost, uticalo i na sposobnosti donošenja odluka u TSK. To je dovelo do kašnjenja u oceni učinka, redovnog izveštavanja, održavanja sastanaka TSK i funkcionisanja radnih grupa i komisija.

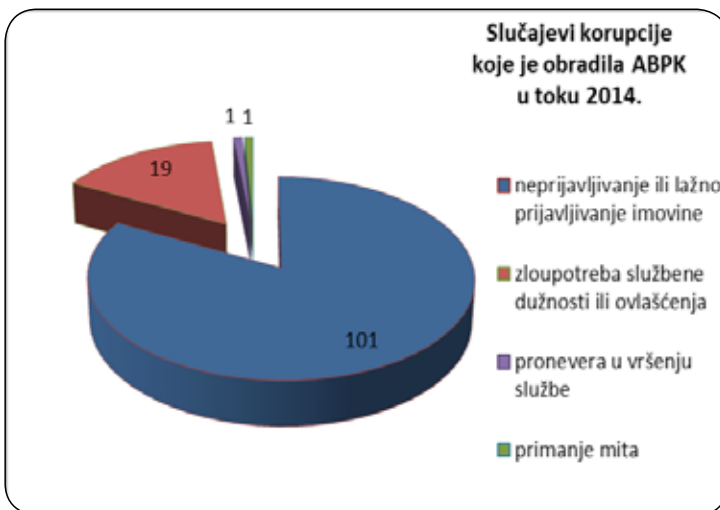
U drugoj polovini 2014. godine, predsednica Kosova je potpisala 21 ukaz za izbor tužilaca u osnovnim tužilaštvima Kosova – 22 kandidata je predložio TSK. Nakon toga, TSK je objavio konkurs za još 18 tužilaca za osnovna tužilaštva Kosova. Međutim, TSK je predsednici predložio samo 13 od tih kandidata, pa je pet radnih mesta ostalo nepopunjeno. TSK je zatim objavio konkurs za 15 novih radnih mesta na svim nivoima, uključujući i 9 pozicija u Osnovnom tužilaštvu u Mitrovici, kao deo reintegracije srpskog sudskog osoblja na severu Kosova. TSK je objavio i unutrašnje konkurse za troje tužilaca u Glavnom državnom tužilaštvu (GDT) i troje tužilaca u KSTK. U vreme pisanja ovog izveštaja, kandidati za pozicije u KSTK su bili u fazi obavljanja razgovora, dok je postupak upošljavanja u GDT završen. Međutim, izgleda da se ne sledi trenutni postupak za imenovanje i unapređenje tužilaca na više pozicije.

TSK je usvojio izveštaj Komisije za ocenu učinka u septembru 2014. godine, u kojem je ocenjeno 27 tužilaca, ali Komisija nije uspela da oceni 35 tužilaca sa stalnim mandatom. Komisija je obavezna da tokom 2015. godine izvrši ocenu učinka 88 tužilaca, uključujući 35 gore pomenutih tužilaca koje je trebalo oceniti 2014. godine. Trenutno je ocenjeno 34 tužilaca. TSK treba da unapredi postupak ocene učinka svojih tužilaca i da to učini u skladu sa važećim pravilima.

U smislu zakonodavstva, TSK je radio na izradi amandmana *Zakona o državnom tužiocu*, *Zakona o TSK*, i niza uredbi koje se odnose na postupak izbora članova TSK, njihovu disciplinsku odgovornost, unutrašnje funkcionisanje tužilaštava i etničku i rodnu ravnotežu.

Borba protiv korupcije

Agencija za borbu protiv korupcije (APK) je pokazala ograničen napredak u svom celokupnom učinku. APK je obradila 304 predmeta 2014. godine, od kojih je 131 upućen ili tužilaštvima ili policiji za dalju istragu. Od tih predmeta, 101 se odnosio na neprijavlivanje ili prijavljivanje lažnih podataka o imovini, 19 predmeta je bilo povezano sa zloupotrebom službene dužnosti ili ovlašćenja, i jedan predmet se odnosio na proneveru u vršenju službe i primanje mita. Međutim, APK ima ozbiljne nedostatke, naročito u smislu svog mandata za istragu glavnih predmeta korupcije. Pored 101 predmeta neprijavlivanja ili prijavljivanja lažnih podataka o imovini, APK je 2014. godine prosledila tužilaštvu najmanji broj predmeta protiv korupcije (30)

od kada je počela da radi februara 2007. godine. Ove brojke, objavljene u godišnjem izveštaju APK, ukazuju na to da Agencija nije proizvela značajne rezultate u pogledu sprovođenja zakona. U cilju poboljšanja sposobnosti APK za sprovođenje preliminarnih istraga osnovnih predmeta korupcije, istražioc i Agencije su učestvovali u jednoj radionici održanoj meseca aprila 2015. godine. Cilj radionice bio je da se identifikuju slabosti i da se pruži adekvatna obuka o tehnikama istrage i pisanja izveštaja.

Što se tiče njenog mandata za sprečavanje korupcije, 2014. godine APK je podneseno ukupno 5.103 prijave imovine, što predstavlja ukupnu stopu usklađenosti od 98,21 % (očekivano je 5.196 prijave). Što se tiče godišnjih prijave imovine, stopa usklađenosti je iznosila 99,74 % (podneseno je ukupno 3.038 prijave), praćeno prijavama nakon preuzimanja dužnosti (96 %; 1.052 prijave), i prijavama imovine nakon prestanka dužnosti ili razrešenja sa dužnosti (94 %; 1.018 prijave). Stopa usklađenosti za prijave na zahtev Agencije iznosila je 100 % (88 prijave). Agencija je sprovela preliminarnu, a i punu, proveru 20 % svih prijave podnesenih Agenciji, kako je propisano zakonom. Tokom provere uočene su značajne greške u prijavama javnih visokih službenika koji su svoju imovinu prijavljivali po prvi put. Trenutno ne postoji osnovni postupak provere kojim bi se razjasnila istinitost i tačnost prijavljenih podataka, a postoje i problemi sa određivanjem institucija sa kojima Agencija saraduje u postupku provere. APK treba da bude u stanju da odredi stvarnu novčanu vrednost prijavljene imovine. Broj osuda za neprijavlivanje ili prijavljivanje lažnih podataka o imovini, kao i broj izrečenih kazni, ostaje nizak.

U smislu međuinstitucionalne saradnje, APK, tužilaštva i PK potpisali su decembra 2014. godine Memorandum o razumevanju, u cilju poboljšanja komunikacije i koordinacije tokom istraga i krivičnog gonjenja slučajeva povezanih sa korupcijom. Tokom istog meseca, APK je organizovala niz informativnih aktivnosti na Međunarodni dan borbe protiv korupcije (9. decembar), koje imaju za cilj da podstaknu ljude da prijavljuju korupciju.

Neophodno je uskladiti nacrt *Zakona o dopunama i izmenama Zakona o sprečavanju sukoba interesa i vršenju javnih dužnosti* sa najboljim praksama EU. Primera radi, pitanje javnih funkcionera koji obavljaju nekoliko dodatnih delatnosti treba jasno urediti: APK treba da bude u stanju da utvrdi, upravlja i reši sve sukobe između privatnih interesa i javnih dužnosti političkih službenika. Ostala pitanja koja treba rešiti obuhvataju: usklađivanje i proširenje zakona koji se odnose na zabranjene delatnosti i nekompatibilnost visokih zvaničnika; pooštavanje ograničenja nakon radnog odnosa; i uvođenje sveobuhvatnog koncepta 'sukoba interesa' – ovo treba jasno definisati i razlikovati od 'nekompatibilnosti'. Tokom javne rasprave održane na zahtev Skupštine meseca jula 2015. godine, dogovoreno je da je od izuzetnog značaja da nacrt zakona bude u skladu sa gore navedenim standardima.

Što se tiče disciplinskog sistema koji važi za sudije i tužioce koji su prekršili važeće zakone ili Pravilnik o etici na radu, mogu se primetiti poboljšanja u smislu upravljanja disciplinskim predmetima, kao i u okviru kojim se uređuje disciplinski sistem. Da bi se obezbedio kvorum TSK, kako bi se mogle donositi i drugostepene disciplinske odluke, izmenjeni su relevantni zakoni i dopunjen je broj članova TSK. Pored toga, usvojene su i odredbe o zastarevanju disciplinskih predmeta, kao i o rokovima za pokretanje disciplinskih istraga i nadležnostima TSK/SSK o odlukama na žalbe. Međutim, potrebno je rešiti i još mnogo drugih pitanja, kao što su opšta načela na kojima se zasniva disciplinski postupak, definicija zloupotrebe dužnosti, i mogućnost odbacivanja disciplinskog postupka na osnovu kriterijuma o prihvatljivosti. Pored toga, tek treba usvojiti *Zakon o Kancelariji disciplinskog tužioca* i nekoliko podzakonskih akta.

Akcionni plan za povećanje efikasnosti sistema tužilaštva u borbi protiv korupcije pokrenut je novembra 2013. godine. Međutim, na osnovu preliminarnih ocena koje su sprovedene, od 959 zavedenih predmeta samo 401 (41,81 %) je rešen tokom prve godine od stupanja na snagu Akcionog plana – više od polovine ovih predmeta je ukinuto. Osnovna tužilaštva u Prištini i Mitrovici imala su najnižu stopu uspeha u ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz Akcionog plana, sa 17,41 %, odnosno 31,25 % rešenih predmeta. Ipak, disciplinske istrage se sprovode i izrečene su kazne za nemar ili neispunjavanje obaveza iz Akcionog plana.

Postoje posebne strategije za institucionalnu saradnju u borbi protiv korupcije, mada se njihovo sprovođenje ne podržava uvek od strane onih koji su uključeni. Na primer, Memorandum o razumevanju potpisan između lokalnih institucija, uključujući TSK, SSK i MP doveo je do uvođenja nacionalnog koordinatora za privredni kriminal (NKPK), koji je nadležan za borbu protiv pranja novca, finansiranja terorizma i utaju poreza. U jednoj uredbi TSK konkretno je određeno šta treba da radi NKPK i sa kojim institucijama treba da sarađuje. Iako je odbor NKPK već otpočeo rad, njegove preporuke se često ne sprovode jer je veoma teško sprovesti ih.

Kosovska agencija za imovinu

Kosovska komisija za imovinske zahteve (KPCC) i Žalbeno veće Vrhovnog suda za KPA – oba se sastoje od kosovskog i EULEX-ovog osoblja – nastavili su da rešavaju nerešene sporove koji se odnose na privatnu nepokretnu poljoprivrednu, poslovnu i stambenu imovinu, koji proizilaze iz oružanog sukoba 1998-1999. godine. KPCC je rešio ukupno 42.000 žalbi do kraja aprila 2015. godine, obeležavajući uspešno okončanje svog mandata.

Žalbeno veće KPA rešava žalbe podnete na odluke KPCC o imovinskim zahtevima koji su podneseni KPA. Komisija je od jula 2015. godine donela odluke za 699 žalbi, dok je 447 žalbi još nerešeno (neke od ovih žalbi čekaju da se završi prevod dokumenata iz njihovih spisa predmeta).

S obzirom na složenost odluka, ZKOVP se složio početkom 2013. godine da osnuje drugo Žalbeno veće KAI. Međutim, nije pronađen drugi kosovski sudija koji bi ovo drugo veće mogao da učini mogućim. Zbog ograničenja mandata ovog veća, kosovske sudije nisu voljne da se prijave za ovu poziciju. Kosovske vlasti su meseca juna 2014. godine završile rotacioni sistem koji obuhvata lokalne sudije Vrhovnog suda.

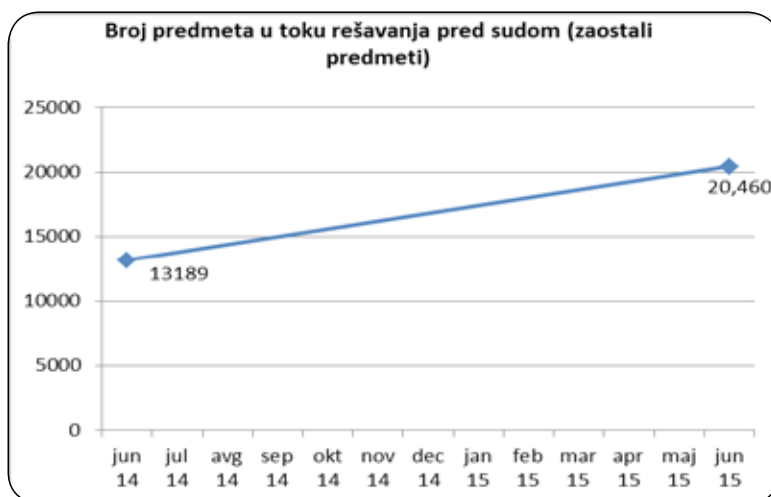
Većina žalbi koje su podnesene Veću jesu sporni predmeti između raznih etničkih grupa (kosovskih Albanaca/kosovskih Srba), pa je stoga neophodno opširno istraživanje kako bi se te žalbe rešile. Stoga, privođenje kraju svih žalbi podnesenih Žalbenom veću KPA nije realno: pored nerešenih predmeta, veliki broj odluka KPCC još uvek nije uručen strankama i moguće je da će se na njih podneti žalbe.

Posebna komora Vrhovnog suda

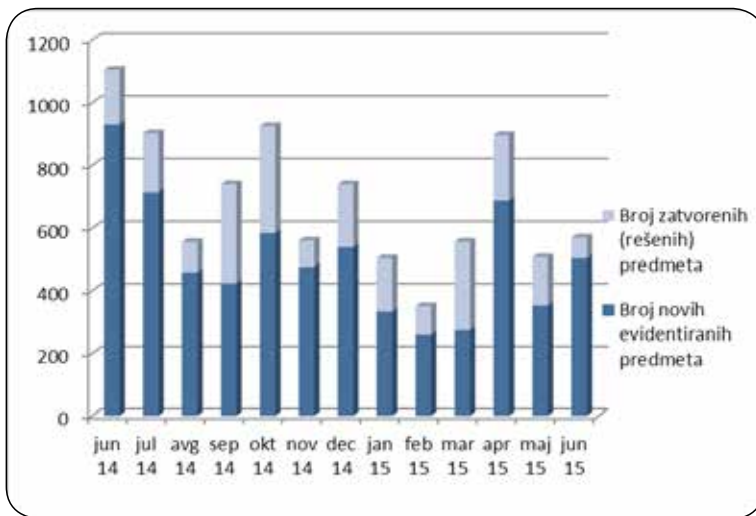
Sudije EULEX-a i lokalne sudije u PKVS nastavile su da u mešovitim većima sude u postupcima. U svim tim većima lokalne sudije su bile u većini. Sudska veća PKVS bave se zahtevima za privatizaciju, spiskovima radnika, imovinskim zahtevima, potraživanjima iz likvidacije i žalbama koje se odnose na reorganizaciju. Žalbena veća se bave žalbama na odluke Posebne komore i žalbama na odluke drugih sudova.

Ukupan broj nerešenih predmeta pred PKVS je porastao na 20.460 predmeta – odnosno za 33 % – od juna 2014. do juna 2015. godine, kako se vidi na grafikonu desno. Glavni razlog za ovaj porast broja nerešenih predmeta je veliki broj novih predmeta.

PKVS svakodnevno prima nove predmete; mnogo više predmeta nego što se može rešiti u istom vremenskom periodu. Dalje, teško je predvideti broj predmeta koje će primiti PKVS. I to delimično zbog toga što je advokatska kancelarija koja pruža profesionalne usluge Kosovskoj agenciji za privatizaciju (KAP) o postupcima likvidacije (kad god se neka firma zatvara i imovinu treba raspodeliti) veoma aktivna. Strane oštećene u takvim postupcima likvidacije, kao i u

drugim postupcima pred KAP, za pomoć se obraćaju PKVS. Kako se vidi na grafikonu levo, broj novozavedenih predmeta je mnogo veći od broja rešenih premeta.

Tokom prethodne tri godine (od juna 2012. do juna 2015. godine), PKVS je rešila u proseku 2.742 predmeta godišnje. Imajući na umu trenutne izazove, malo je verovatno da će se trenutna stopa rešavanja predmeta poboljšati. Primera radi, oni zahtevaju duže vreme za obradu – zbog neadekvatnog kvaliteta zahteva i podnesaka koji se podnose PKVS – kao i zbog dužeg vremena neophodnog za uručivanje sudskih podnesaka stranama koje žive van

Kosova (naročito u Srbiji, zbog nerešenih izazova u međusobnoj pravnoj saradnji). Dalje, sud nema dovoljan broj sudija. Rezultat toga je veoma visoko opterećenje. Trenutno se svakom sudiji dodeljuje približno 1.000 predmeta. Zbog nedavnog nedostatka kvoruma u SSK nije bilo moguće na vreme izvršiti izbor dvoje sudija iz EULEX-a obnoviti mandate troje lokalnih sudija. Dva radna mesta za lokalne sudije još uvek nisu popunjena. Sa trenutnim proceduralnim odredbama u PKVS, sam nedostatak zadataka čini neaktivnim ne samo sudiju, već celo Sudsko veće (u prvom stepenu) bez mogućnosti za privremenu zamenu. Učešće sudija PKVS u sudskim raspravama na generalnim sednicama Vrhovnog suda još uvek nije moglo da se uspostavi, kako je zakonom predviđeno, zbog nedostatka komunikacije između predsednika Vrhovnog suda i Specijalne komore. To je indirektno uticalo na stopu rešavanja predmeta, jer sudije PKVS ne mogu da raspravljaju o svojim pitanjima na generalnim sednicama.

S obzirom na različite faktore koji utiču na rešavanje predmeta, teško je u kratkom vremenskom roku oceniti učinak Sudova.

3. Sprovođenje dijaloga

Ciljevi

U okviru Sporazuma Kancelarija EU i EULEX će podržati kosovske vlasti u sprovođenju sporazuma postignutih kroz Dijalog između Prištine i Beograda o civilnom registru, slobodi kretanja (SK), integrisanom upravljanju granicom (IUG), međusobnoj pravnoj pomoći, integraciji struktura bezbednosti, pravosuđu i Jedinici PK za versko i kulturno nasleđe.

Aktivnosti i rezultati

Matične knjige

Nakon fotokopiranja i overe matičnih i crkvenih knjiga rođenih, venčanih i umrlih koje se drže u Srbiji i predaje overenih kopija kosovskoj Agenciji za civilnu registraciju (ACR) meseca marta 2014. godine, aktivnosti su usredsređene na osnivanje održivog i pouzdanog sistema građanskog stanja.

Upotreba matičnih knjiga u opštinskim matičnim službama uredno je praćena. Nadgledanje je pokazalo niz izazova, a naročito u nedostatku zajedničkog pristupa korišćenju matičnih knjiga. Kao rezultat toga, EULEX je organizovao radionicu s ciljem da se izvrši analiza razlika u korišćenju overenih kopija koje su određene i koje su zahtevale usklađen pristup svih opštinskih matičnih službi na Kosovu. Rezultat radionice bila je jasna potreba za zajedničkim unutrašnjim postupcima za korišćenje overenih kopija u skladu sa administrativnim uputstvom.

Šest sporazuma o saradnji o međusobnom funkcionisanju baza podataka potpisano je između Ministarstva unutrašnjih poslova i Sudskog saveta Kosova, Policije Kosova, Carine Kosova i Finansijsko obaveštajne jedinice Ministarstva finansija, Državnog tužilaštva Kosova i Poreske uprave Kosova. Međusobno funkcionisanje baza podataka zahteva povezivanje baza podataka i efikasnu integraciju podataka u centralnu bazu podataka o građanskom stanju. Osim jednog, svi ostali sporazumi tek treba da se sprovedu. Od ključne je važnosti da se svi lični podaci zabeleženi u štampanom obliku u matičnim knjigama, uključujući i overene kopije, zavedu i elektronskim putem u formatu koji omogućava raznovrsne pretrage korišćenjem svih podataka koji su dostupni, kao i da sve baze podataka koje sadrže lične podatke budu povezane sa centralizovanim Sistemom za upis građanskog stanja.

Sloboda kretanja

U sklopu sprovođenja Sporazuma o slobodi kretanja, Memorandum o razumevanju (SR) između Kosovskog biroa za osiguranje i Udruženja osiguravača Srbije o međusobnom priznavanju osiguranja od odgovornosti treće strane potpisan je u junu 2015. godine i stupio je na snagu 12. avgusta 2015. godine. Prema sporazumu, korisnici motornih vozila registrovanih na teritoriji jedne strane koji poseduju važeće osiguranje za teritoriju druge strane, mogu slobodno ući i kretati se na toj teritoriji.

IUG

Postignut je bitan napredak. Nakon pregovora između Prištine i Beograda, koje je pomogla EU, prikupljanje carinskih prihoda ma severnim prelazima je ponovo uspostavljeno, uspostavljeno je licenciranje za kompanije sa severa Kosova koje uvoze kontrolisane proizvode, i dogovoreno je međusobno priznavanje sertifikata za lekove između Kosova i Srbije, čime je omogućena normalizacije trgovine u oblasti medicinskih proizvoda.

Priština i Beograd su se meseca juna 2015. godine složili da otvore dva nova prelaza - Kapija/Vrapce na jugu i Rajetići/Izvor na severu.

Integracija struktura bezbednosti

Priština i Beograd su se krajem meseca marta 2015. godine, u okviru dijaloga koji pomaže EU, i nakon sporazuma postignutog aprila 2013. godine, složili o postupku integracije 483 pripadnika srpske civilne zaštite koji deluju na severu Kosova. Otada je postignut vidljiv napredak. Do 20. jula, 105 bivših pripadnika osoblja civilne zaštite integrisano je u Kosovsku agenciju za upravljanje vanrednim situacijama i Popravnu službu Kosova. Proces integracije preostalog osoblja u razne kosovske institucije već je u podmakloj fazi.

Pravosuđe

Priština i Beograd su se meseca februara 2015. godine, u okviru dijaloga koji pomaže EU, dogovorili o sprovođenju odredaba iz prvog sporazuma, koje se odnose na pravosuđe.

Proces integracije sudija i tužilaca je u toku nakon objavljivanja konkursa.

Jedinica PK za verska i kulturna dobra

Jedinica PK za verska i kulturna dobra (JPKVKD) uspostavila je pozitivnu saradnju sa pravoslavnim i katoličkim crkvama. Generalni direktor PK i Vladika Eparhije Raško-prizrenske održali su prvi sastanak na kojem su razgovarali o učinku JPKVKD.

Naredbom za očuvanje i zaštitu srpskih pravoslavnih dobara meseca oktobra 2014. godine predviđena je procena rizika za srpska pravoslavna dobra na svakih 6 meseci, međutim još uvek nije urađena prva stručna procena. Dok je opšte funkcionisanje JPKVKD uopšte zadovoljavajuće, JPKVKD bi mogla usvojiti proaktivniji pristup kako bi poboljšala svoj učinak.

Preduzimaju se koraci za unapređenje saradnje među agencijama. JPKVKD je održača sastanke sa UNDP-om, UNMIK-om, SPEU i EULEX-om kako bi osigurala svoju održivost i kako bi otklonila neka od logističkih nedostataka. SPEU je nedavno u načelu odobrio prijavu za jednogodišnji projekat, koji obuhvata obuku jedinice JPKVKD, i renoviranje i održavanje određenog broja verskih i kulturnih dobara. Ovaj projekat je još uvek u poslednjoj fazi dobijanja odobrenja od Brisela pa će njegovo sprovođenje morati još malo da sačeka.

Spisak akronima i skraćenica

ABPK	Agencija za borbu protiv korupcije
GP	Granični prelaz
OT	Osnovno tužilaštvo
PC	Popravni centar
ACR	Agencija za civilnu registraciju
P	Prelaz
GDT	Glavni državni tužilac
PC	Pritvorni centar
OSM	Odeljenje za sudsku medicinu
GD	Generalni direktor
EU	Evropska unija
EULEX	Misija vladavine prava Evropske unije
SPEU	Specijalni predstavnik Evropske unije
FOJ	Finansijsko obaveštajna jedinica
SK	Sloboda kretanja
VK	Vlada Kosova
ŠM	Šef Misije
ZVB	Zatvor visoke bezbednosti
IUG	Integrirano upravljanje granicom
UI	Unutrašnji inspektorat (Ministarstva pravde Kosova)
PRZOP	Policijski rad zasnovan na obaveštajnim podacima
ISIS	Intelektualna svojina i industrijska svojina
ZKOV	Zajednički koordinacioni odbor za vladavine prava
GPK	Granična policija Kosova
CK	Carina Kosova
PSK	Popravna služba Kosova
KFOR	Kosovske snage
SSK	Sudski savet Kosova
KP	Policija Kosova
KPA	Kosovska agencija za imovinu

TSK	Tužilački savet Kosova
KPCC	Kosovska komisija za imovinske zahteve
OPKZS	Odeljenje Policije Kosova za zaštitu svedoka
JPKZS	Jedinica Policije Kosova za zaštitu svedoka
PCM	Pritvorni centar u Mitrovici
PSM	Plan sprovođenja misije
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MP	Ministarstvo pravde
MoR	Memorandum o razumevanju
AKSM	Administrativna kancelarija u Severnoj Mitrovici
NCUG	Nacionalni centar za upravljanje granicom
NKPK	Nacionalni koordinator za privredni kriminal
DT	Državno tužilaštvo
KDT	Kancelarija disciplinskog tužioca
KAP	Kosovska agencija za privatizaciju
RPC	Revizija posle carinjenja
PIK	Policijski inspektorat Kosova
EBR	Ekipe za brzu reakciju
VKD	Verska i kulturna dobra
VP	Vladavina prava
PKVS	Posebna komora Vrhovnog suda
SEED	Sistematska elektronska razmena podataka
SOP	Standardna operativna procedura
KSTK	Kancelarija specijalnog tužilaštva Kosova
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
UNMIK	Misija Ujedinjenih nacija na Kosovu
MPVL	Mapa puta za viznu liberalizaciju
WINPRO	Zaštita svedoka u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma

European Union Rule of Law Mission

Partnership for Justice

www.twitter.com/eulexkosovo

www.facebook.com/eulexkosovo

www.youtube.com/eulexkosovo